



JURIST
FORBUNDET

Dommerforeningen

Utenriksdepartementet
v/ underdirektør Kaja Moe Winther
Postboks 8114 Dep
N-0032 Oslo

Oslo, 31. mars 2022

Forslag til prosedyre for nominasjon av kandidat til stilling som norsk dommer ved EFTA-domstolen

Den norske Dommerforening viser til høringsbrev og høringsnotat av 11. februar 2022 og har følgende merknader:

1. Dommerforeningen ønsker velkommen en forhåndsfastsatt prosedyre for nominasjon av norsk kandidat til stillingen som dommer i EFTA-domstolen. Som ved besettelse av andre dommerstillinger, både nasjonalt og internasjonalt, er det viktig at prosedyren er betryggende. Den må legge til rette for å finne fremragende kandidater.

2. I høringsbrevet bes det særlig om synspunkter på et eventuelt vilkår i utlysningen om at dommeren må være under 70 år i hele funksjonsperioden, som er seks år.

Dommerforeningen har nasjonalt gått inn for å beholde en aldersgrense på 70 år for dommere. En aldersgrense for dommere i EFTA-domstolen bør likevel ikke innføres indirekte, og bare med virkning for den norske dommeren, på den måten det her er tale om. Norge bør i stedet foreslå en endring i EFTA-domstolens vedtekter om at oppnevningsperioden er seks år eller inntil fylte 70 år.

Et krav som nevnt vil føre til at ellers meget velkvalifiserte jurister som vil fylle 70 år i løpet av seksårsperioden fra de tiltrer eller gjenoppnevnes, ikke kommer i betraktning. Det er neppe klokt å utelukke denne søkergruppen.

De faglige kvalifikasjonskravene vil føre til at det uansett først og fremst vil være personer med en lengre juristkarriere bak seg som vil være aktuelle for stillingen. Disse personene vil måtte tenke over karrieremulighetene den dagen deres tid som EFTA-dommer er over. I realiteten er det ikke enkelt, selv for meget høyt kvalifiserte jurister, å få en ny stilling på et passende nivå når de nærmer seg pensjonsalder. Er de eldre enn 63 år idet deres første periode i EFTA-domstolen er ute, vil et 70-årskrav dessuten hindre dem i kunne søke en ny periode i EFTA-domstolen. Et 70-årskrav vil dermed lett kunne innsnevre søkergrunnet også blant søkere som i utgangspunktet oppfyller kravet.

Noen vil rett nok kunne påregne permisjon fra den stillingen de har før de tiltrer, slik at de kan gå tilbake dit. Dette har for eksempel vært tilfellet for norske dommere som har gått til Den europeiske menneskerettsdomstol. Vi antar at det samme vil gjelde for dommere som skulle bli norsk dommer i EFTA-domstolen. Men dette vil ikke nødvendigvis gjelde for andre potensielle søkere. Eksempelvis vil universitetene kunne se det som lite ønskelig å gi permisjon fra et professorat i så lang tid. Hvorvidt det vil være ledig et nytt passende professorat når tiden som EFTA-dommer er over, vil være høyst usikkert. Permisjon fra en stilling i forvaltningen mens man er dommer i EFTA-domstolen, eller fra et

advokatfirma som har prosessoppdrag for EFTA-domstolen, vil kunne fremstå som prinsipielt problematisk.

Et alderskrav som i praksis utelukker søkere fra de er 64 år gamle, reiser også spørsmål om aldersdiskriminering, uten at vi går nærmere inn på det.

Som nevnt vil en absolutt 70-årgrense også kunne virke som et hinder for sittende EFTA-dommeres mulighet til å søke en ny periode. I den grad norske EFTA-dommere ikke vil sitte i mer enn én periode, vil det ha konsekvenser for deres mulighet for å bli valgt til EFTA-domstolens president. Erfaringsmessig vil en eller begge av kollegene i domstolen gjerne ha sittet lenger i stillingen. De vil neppe velge den med minst erfaring til ny president.

3. I utkastet er det lagt opp til at Utenriksdepartementet «unntaksvis» skal kunne nominere en person som ikke er innstilt fra det særskilte innstillingsrådet. Vi reiser spørsmål ved om dette er heldig. Man bør ha den tiltro til det særskilte innstillingsrådet at det ikke vil innstille personer som ikke er fullt ut kvalifiserte for stillingen. Skulle rådet være misfornøyd med søkerne i første omgang, kan vi ikke se at utkastet til nominasjonsprosedyre er til hinder for at rådet ber om en fornyet utlysning. Det bør i så fall være fremgangsmåten, ikke at Utenriksdepartementet fremmer en kandidat på siden av dem som er innstilt fra rådet. Det vil lett kunne etterlate et inntrykk av at man først og fremst har vært opptatt å finne en kandidat med «den rette holdningen». Dette gjelder selv om rådets uttalelser skal innhentes også om denne personen.

4. I utkastet er det lagt opp til at Regjeringsadvokaten skal være blant de instansene som skal foreslå medlemmer til det særskilte innstillingsrådet som skal oppnevnes. Vi betviler ikke at Regjeringsadvokaten har god oversikt over fagmiljøet og vil bestrebe seg på å foreslå ytterst kvalifiserte kandidater. Det kan likevel bidra til å sende feil signal at det advokatkontoret som regelmessig forsvarer den norske statens interesser for EFTA-domstolen, på denne måten gis en særlig rolle i nominasjonsprosessen. Vi er klar over at Regjeringsadvokaten har en tilsvarende funksjon i forbindelse med nominasjonen av kandidater til den norske dommerstillingen ved Den europeiske menneskerettsdomstolen. Uansett hva man måtte mene om det isolert sett, er det likevel slik at sakene for EFTA-domstolen oftere har et mer akutt politisk tilsnitt enn det som er tilfellet for Den europeiske menneskerettsdomstol.

På vegne av Den norske Dommerforening



Kirsten Bleskestad
Leder av Den norske Dommerforening



Henrik Bull
Styremedlem